T014 BD V 192-Q1-P1 Giáng Sinh-Phật Sở Hành Tán

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 192

PHAÄT SÔÛ HAØNH TAÙN 1

Nguyeân taùc: Maõ Minh2 Boà-taùt. Haùn dòch: Ñôøi Baéc Löông, Tam taïng Phaùp sö Ñaøm Voâ Saám, ngöôøi xöù Thieân truùc.

QUYEÅN 1

Phaåm 1: GIAÙNG SINH
Raïng ngôøi doøng Cam Giaù
Toái thaéng hoï Thích-ca
Ñöùc vaø taøi troïn veïn
Tieáng laønh Tònh Phaïn3 vöông
Vaïn daân vui chieâm ngöôõng
Tôï vaàng saùng traêng raèm.
Vöông nhö trôøi Ñeá Thích
Haäu nhö naøng Xaù-chi4
Chí beàn an nhö ñaát
Loøng tònh khaùc naøo sen
Ma-gia5, teân Hoaøng haäu
Thaéng vöôït moïi luaän baøn.
Choán thanh löông Thieân haäu
Ngaøi giaùng thaàn nhaäp thai
Hoaøng haäu lìa öu töôûng
Chaúng gôïn nieäm luïy traàn
Rôøi xa voøng theá söï
An tónh choán thanh laâm
Laâm-tyø-ni vieân caûnh
Suoái reo, ñaày hoa traùi
Caûnh tònh vui thieàn vò
Naøng thænh vöông nhaøn du.
Loøng vua töôøng chí nguyeän
1.
Ba baûn Toáng, Nguyeân, Minh ñeàu coù theâm chöõ “Kinh”, Paøli: Buddha-carita.
Coøn goïi laø Phaät Boån Haïnh
Kinh.
2.
Sanskrit: Azaghosa.

3.
Paøli vaø Sanskrit: Suddhodana.
4.
Xaù-chi (Sanskrit: Zazì): teân cuûa Ñeá Thích phu nhaân coù nghóa laø ñaùng yeâu.
5.
Paøli vaø Sanskrit: Maøyaø.
Thuaän yù töôûng laï thöôøng
Truyeàn noäi thaân ngoaïi quyeán
Cuøng hoäi hoïp Laâm vieân.
Baáy giôø hoaøng haäu toû
Nhuïy nôû saép khai hoa
An töôøng treân neäm aám
Vaïn thò nöõ kính haàu.
Thaùng tö ngaøy moàng taùm6
Thieân tieát troøn hoøa cô
Hoaøng maãu trì tònh giôùi
Khai hoâng höõu Boà-taùt
Xuaát thai Ñoä Theá Sö
Chaúng khieán meï khoå saàu.
Öu-löu7 sinh töø ñuøi
Tyù-thaâu8 xuaát töø tay
Man-ñaø9 hieän töø ñaàu
Giaø-xoa10 khai töø naùch
Cuõng theá Ñaáng Thaéng Uy
Ñaûn sinh nôi hoâng höõu
Töø Thaùnh thai daàn xuaát
Haøo quang choùi theá gian
Nhö töø trôøi hoùa hieän
Chaúng duyeân vôùi tuïc traàn
Ñöùc laønh tu muoân kieáp
Chaùnh nieäm xuaát thai nhi
An ñònh, khoâng rung chuyeån
Raïng ngôøi töôùng ñoan nghieâm
Töø thai vaàng saùng hieän
Tôï aùnh döông buoåi hoàng.
Thaân choùi loøa yeán saùng
Naøo haïi ñeán nhaõn caên
Caùi nhìn khoâng hoa ñoám
Nhö ngaém traêng treân khoâng

Töø thaân böøng choùi saùng
Nhö maët trôøi che ñeøn.
Cuõng theá thaân kim töôùng
Saùng soi khaép coõi traàn
Tröïc taâm, loøng tænh giaùc
Nheï nhaøng baûy böôùc chaân
An laïc trong töøng böôùc
6.
Vaøo ngaøy Phaät ra ñôøi ôû AÁn ñoä traêng troøn.
7.
Sanskrit: Aurva.
8.
Sanskrit: Pfthu.
9.
Sanskrit: Maøndhatf.
10.
Sanskrit: Kakwìvat.
Roõ raøng daáu Thaùnh nhaân11
Böôùc huøng Sö töû chuùa
Doõi maét nhìn muoân phöông
Thoâng ñaït chaân thaät nghóa
Tuyeân boá giöõa traàn gian:
Ñaây laø ñôøi sau choùt
Thò hieän choán nhaân gian
Tu haønh thaønh Phaät vò
Ñoä thoaùt khaép traàn gian.
Ñuùng thôøi töø thieân xuaát
Ñoâi doøng cuøng tuoân chaûy
Moät aám, moïât thanh löông
Thaám nhuaàn thaân Boà-taùt.
Cung trôøi ngaøi an truù
Thaân ngoïa giöõa ngoïc saøng
Boán goùc giöôøng vaâng giöõ
Tay vaøng cuûa Thieân vöông
Khaép trôøi truøm baûo caùi
Chö Thieân ñoàng taùn döông
Khuyeán ñaït ngoâi toái thöôïng
Long vöông loøng vui söôùng
Khaùt ngöôõng cam loä döôïc

Töøng haàu Phaät quaù khöù
Nay ñöôïc gaëp Boà-taùt
Tung hoa Maïn-ñaø-la12
Chí thaønh vui cuùng döôøng.
Phaät ñaûn, traàn höng thaïnh
Trôøi Tònh cö hyû hoan
Khoâ nieàm vui aùi duïc
Vì phaùp neân haân hoan
Chuùng sinh traàm beå khoå
Do vaäy ñöôïc giaûi thoaùt
Nhö Tu-di nuùi baùu
Giöõ vöõng choán quan san
Boà-taùt giaùng traàn laïc
Ñöùc phong thoåi khaép theá
Trôøi ngöôøi ñoàng rung chuyeån
Tôï soùng voã, troáng vang.
Thôm ngaùt höông chieân-ñaøn
Röïc rôõ ñaøi sen baùu
Theo gioù traøn hö khoâng
Nheï rôi ñaày maët ñaát
11.
Nguyeân vaên: Bænh trieät do thaát tinh . Theo quan nieäm Trung Hoa coå ñaïi, töôùng thaát tinh
(Baûy noát ruoài döôùi loøng baøn chaân) laø daáu hieäu cuûa baäc Thaùnh vöông.
12.
Paøli: Mandaørava. Teân moät loaïi hoa baùu.
Thieân y töø khoâng xuoáng
Vaän y laïc muoân phaàn.
Thöôøng nhieân vaàng nhaät nguyeät
Boãng röïc saùng muoân laàn
Hoûa quang toaøn theá giôùi
Khoâng cuûi vuït böøng nhanh.
Gieáng thanh löông dòu maùt
Maïch nöôùc töï traøn daâng
Theå nöõ nôi cung caám
Khaâm khen chuyeän laï luøng
Voäi nhuaàn thaân trong nöôùc
Ñeàu khôûi an laïc töôûng.
Thieân chuùng nhieàu voâ löôïng

Öa phaùp ñoàng vaân taäp
Choán vöôøn Laâm u nhaõ
Khaép nôi boùng caây röøng
Dieäu hoa khoe saéc thaém
Traùi muøa cuõng naûy nhanh.
Keû hung taøn trong chuùng
Ñoàng khôûi ñaïi Töø taâm
Beänh taät voøng nhaân theá
Khoâng trò, töï nhieân laønh.
Loaïn aâm, gioáng caàm thuù
Boãng nhieân vuït voâ thanh
Vaïn soâng ñeàu ngöng chaûy
Laéng ñuïc, doøng chaûy trong.
Baàu trôøi xanh quang ñaõng
Troáng trôøi töï troåi thanh
Muoân loaøi toaøn coõi theá
Ñoàng an laïc thaân taâm.
Nhö quoác gia ly loaïn
Boãng gaëp ñaáng minh quaân
Nhaân duyeân Boà-taùt hieän
Ñoä khoå cho chuùng sinh
Chæ Thieân, Ma, Quyû chuùa
Phieàn naõo, ñoäng taâm thaàn.
Vöông phuï vui hôùn hôû
Nhöng thaáy vieäc laï luøng
Trong loøng duø an laïc
Vaãn bieán saéc kinh taâm
Tö löï, suy hai moái
Hoan hyû cuøng haõi kinh.
Maãu thaân nhìn con treû
Khaùc thöôøng khi haï sinh
Yeáu meàm, taùnh nöõ giôùi
Lo sôï, loøng giaù baêng
Kieát hung chöa ñöôïc roõ
Laïi sinh nieàm saàu kinh.
Vöông trieàu caùc laõo maãu
Hoaûng hoát caàu Thaàn minh
Moïi ngöôøi ñeàu thieát leã
Caàu Thaùi töû an bình.

Choán röøng saâu luùc aáy
Coù Phaïm chí ña vaên
Ñuû oai nghi teà chænh
Luaän baøn voán noåi danh
Xem töôùng maïo vui möøng
Thaân taâm ñeàu rung ñoäng
Bieát loøng vua kinh haõi
Thaät ngöõ kính taâu daâng:
“Nhaân loaïi treân traàn theá
Chæ mong con Thaùnh nhaân
Nay vua nhö nguyeät maõn
Phaûi vui söôùng voâ cuøng
Nay sinh con baäc Thaùnh
AÉt toâng toäc hieån vinh.
Neân an vui töï nieäm
Chôù lo nghó, nghi taâm
Ñieàm vui cho toaøn quoác
Töø nay ñaëng höng bình
Sinh Thaùnh töû thuø thaéng
Haún vì ñôøi ñoâï sinh.
Ta nghó Thaân Thöôïng só
Saéc vaøng dieäu quang minh
Töôùng haûo vöôït nhaân theá
Seõ thaønh baäc Giaùc nhaân
Neáu truï coõi theá laïc
Chuyeån luaân vöông aét thaønh
Cai quaûn toaøn maët ñaát
Duøng chaùnh phaùp an daân
Boán chaâu ñeàu nhieáp phuïc
Laõnh ñaïo moïi quoác quaân.
Nhö quang minh coõi theá
AÙnh döông laø ñöùng ñaàu
Neáu Ngaøi truù non saâu
Chuyeân taâm caàu giaûi thoaùt
Thaät trí nhaát ñònh thaønh
Chieáu soi toaøn theá giôùi
Nhö ñænh nuùi Tu-di
Lôùn nhaát vuøng sôn thoå
Baùu vaät, vaøng toái thaéng

Bieån roäng vöôït moïi doøng
Traêng ñöùng ñaàu tinh tuù
Saùng nhaát vaàng thaùi döông
Nhö Lai hieän traàn theá
Toái kính giöõa theá nhaân
Maét thanh tuù laïi troøn
Haøng mi daøi gôïn cong
Saéc xanh thoaùng aån hieän
Tôï nhö vaàng baùn nguyeät
Töôùng naøy naøo khaùc laï
Bình ñaúng, maét Thaùnh nhaân".
Vua truyeàn hoûi Phaïm chí:
"Nhö ngaøi vöøa tuyeân noùi
Thaùi töû töôùng laï thöôøng
Do nhaân duyeân naøo theá
Chaúng hieän ñôøi cöïu vöông
Sao ñôøi ta öùng hôïp?"
Phaïm chí taâu vua roõ:
"Lôøi aáy thaät chaúng neân
Ña vaên vaø trí tueä
Cuøng söï nghieäp, tieáng taêm
Caû boán vieäc nhö theá
Khoâng theå luaän tröôùc sau.
Linh taùnh vaät ôû ñôøi
Moãi moãi theo duyeân khôûi.
Nay, vì vua duï daãn
Neân laéng nghe toû töôøng
Tyø-caàu, Öông-kyø-la
Voán Tieân nhaân doøng toäc
Traûi theá ñaõ laâu xa
Moãi ngöôøi sinh Thaùnh töû
Tyø-leâ-ha-baùt-ñeâ
Hôïp vôùi Du-ca-la
Cuøng taïo Ñeá vöông luaän
Chaúng vì duyeân hoï toäc.
Tieân nhaân Taùt-la-taùt
Sinh thôøi khoâng kinh luaän
Maø sinh Baø-la-ta
Kinh luaän ñeàu thoâng suoát

Hieän taïi sinh tri kieán
Naøo phaûi noái truyeàn toâng.
Phaïm chí Tyø-gia-sa
Taïo luaän kinh voâ soá
Truyeàn haäu hoïc Baït-di
Keát taäp thaønh vaên keä.
AÅn só A-ñeâ-lî
Y phöông luaän, chaúng töôøng
A-ñeâ-lî keá nghieäp
Y thuaät trò traêm caên.
Caâu-thi troïn moät ñôøi
Ngoaïi luaän khoâng thoâng saùng.
Tieáp vua Giaø-ñeà-na
Thoâng giaûi ngoaïi ñaïo phaùp
Cam Giaù doøng vöông toå
Bieån traøn chaúng theå ngaên
Vua Baø-giaø tieáp noái
Sinh döôõng ngaøn vöông toân
Soùng bieån ñeàu cheá ngöï
Chaúng vöôït traøn ñaát saâu.
Xaø-na-caâu Tieân nhaân
Tónh löï chaúng nhôø thaày.
Baäc Toái toân danh vò
Ñeàu töï löïc thaønh danh
Tröôùc thaéng, sau thaát baïi
Hoaëc baïi tröôùc, thaéng sau
Ñeá vöông hay Thaùnh só
Khoâng nöông töïa toå toâng
Do vaäy taïi theá gian
Khoâng luaän ñôøi sau tröôùc.
Ñaïi vöông nay ñöôïc theá
Neân sinh hoan hyû taâm
Nieäm nieäm vì hoan hyû
Vónh vieãn thoaùt nghi taâm".
Nghe xong lôøi hieàn só
Theâm vui, vöông hieán cuùng:
"Thaùnh töû nay ta sinh
Seõ noái ngoâi Chuyeån luaân
Ta tuoåi cao giaø laõo

Quyeát chaúng ñeå con hieàn
Xuaát gia, tu phaïm haïnh
Rôøi theá, truï sôn laâm”.
Luùc aáy, gaàn laâm vieân
Coù nhaø tu khoå haïnh
Teân goïi A-tö-ñaø
Töôùng thuaät thaät tinh thoâng
Thaúng ñeán cöûa cung vua
Vua ngôõ Phaïm thieân hình
Khoå haïnh vui chaùnh phaùp
Hai töôùng ñeàu hieän baøy
Töôùng ñaày ñuû phaïm haïnh
Thoaùng troâng vua hoan hyû
Lieàn thænh vaøo noäi cung
Kính caån daâng hieán cuùng.
Choán noäi cung vöøa böôùc
Chæ vui ngaém Thaùnh nhaân
Thaùi töû ngöï cung caám
An tònh giöõa phaøm nhaân
Ngöï phaùp toøa tónh nieäm
Tö-ñaø theâm toân kính
Nhö vua An-ñeâ-ñieäp
Toân phuïng Ba-thi-tra.
Tònh Phaïn vöông thöa baïch:
“Traãm nay thaät phuùc baùo
Ñöôïc hieàn giaû khoå coâng
Tìm ñeán ñaây giuùp ñôõ
Thaùi töû öùng ñieàm gì
Cuùi mong treân chæ giaùo”.
Vua thaønh taâm khuyeán thænh
Tieân Tö-ñaø hyû taâm:
“Laønh thay! Vua Thöôøng Thaéng
Ñöùc haïnh ñeàu kieâm öu
Tìm caàu nguoàn thoï laïc
Öa trí tueä, moä phaùp
Nhaân trí thaät thaéng toâng
Khieâm haï kheùo tuøy thuaän
Quaû thaät do haûo nhaân
Nay quaû laønh töï hieän.

Ñaïi vöông nghe ta noùi
Nhaân duyeân, ta ñeán ñaây
Treân ñöôøng ta du hoùa
Boãng nghe tieáng hö khoâng
Baûo: “Vua sinh Thaùi töû
Chaùnh giaùc nhaân seõ thaønh”
Dieän kieán thaân nghieâm töôùng
Ao öôùc ta leân ñöôøng
Chæ mong nhìn Thaùi töû
Kieán laäp chaùnh phaùp traøng
Vöøa nghe Tö-ñaø noùi
Ly traàn, vua ngaïi nghi
Truyeàn ñöa Thaùi töû tôùi
Ñeå Tieân nhaân ngaém ñònh.
Tö-ñaø ngaém Thaùi töû
Töôùng luaân xa döôùi goùt
Chaân tay chæ xoaùy hoa
Giöõa ñoâi maøy mi traéng
AÂm taøng töôùng Phaät gia
Röïc rôõ dung nhan hieän
Xem xong loøng caûm khaùi
Leä chaûy buoàn baû than.
Vua thaáy Tieân saàu muoän
Taâm nieäm chôït run run
Noãi lo vì con treû
Nghi sôï loøng chaúng an
Töø toøa vua baät daäy
Cuùi ñaàu tröôùc Tieân nhaân
Leã xong vua thöa hoûi:
“Con treû sinh laï thöôøng
Dung maïo raát nghieâm chaùnh
Tôï nhö ñaáng Thieân vöông
Baûo: Thaùi töû toái thöôïng
Vì sao laïi khoå saàu?
Neáu laø con thoï yeåu
Traãm haún sinh khoå saàu
Nhö khaùt ñöôïc cam loä
Caàm loøng chòu maát sao
Ñaâu nhö maát taøi baûo

Ñoù laø quoác baát an.
Thaùi töû neáu tröôøng thoï
Keá nghieäp nöôùc nhaø yeân
Traãm baêng haø hoan hiû
An laïc sinh coõi khaùc.
Ví nhö ñoâi long nhaõn
Moät nhaém, moät maét môû
Chaúng theå nhö hoa thu
Coù khoâng nhö huyeãn moâïng.
Taát caû doøng hoaøng toäc
Yeâu Thaùi töû troïn loøng
Neân mau mau baøy toû
Cho ta vôi töôûng saàu".
Tö-ñaø tieân hieåu roõ
Loøng vua ñaày öu tö
Caát lôøi hieàn giaû thöa:
"Ñaïi vöông chôù lo sôï
Vieäc tröôùc toâi ñaõ baøy
Caån troïng ñöøng sinh nghi
Tröôùc sau ñeàu moät lyù
Chôù neân khôûi yù laï.
Toâi tuoåi giaø xeá boùng
Tuûi phaän mình laõo suy
Nay gaàn khi khuaát nuùi
Thaùi töû nay ñaûn sinh
Hieän theá ñôøi sau choùt
Baäc aáy thaät khoù gaëp
Seõ xa lìa vöông vò
Naêm duïc chaúng ñoaùi suy
Tinh caàn tu khoå haïnh
Giaùc ngoä, thoâng chaân lyù
Vì chuùng sinh theá gian
Dieät tröø maøn si aùm
Ñuoác saùng maõi traàn ñôøi
Trí tueä nhö nhaät nguyeät
Chuùng sinh ñang khoå beänh
Nhö boït noåi bieån khôi
Giaø suy laø côn soùng
Cheát tôï bieån soùng coàn

Thuyeàn trí tueä nheï löôùt
Vôùt ngöôøi khoûi beán meâ
Nöông theo doøng nöôùc tueä
Tònh giôùi laø bôø ñeâ
Thanh löông ao Tam-muoäi
Chaùnh ñònh nhö chim baèng
Roäng, saâu thaät vi dieäu
Doøng chaùnh phaùp traøn daâng
Quaàn sinh ñang khaùt aùi
Uoáng vaøo nheï hoài sinh.
Chìm ngaäp trong naêm duïc
Chuùng sinh bò böùc baùch
Choán sinh töû meânh moâng
Ñöôøng veà khoâng thoâng toû
Boà-taùt hieän traàn theá
Vì môû ñöôøng giaûi thoaùt
Theá gian traøn löûa duïc
Ngaùt trôøi theâm chaùy ñoû
Ñaïi bi, maây truøm khaép
Möa phaùp tuoân taét nhanh.
Cöûa si meâ naëng kheùp
AÛi tham duïc kín ngaên
Chuùng sinh ñôøi tuø nguïc
Giaûi thoaùt ñang ngöôõng troâng
Keïp kim cang trí tueä
Duøi phaù voøng aùi aân
Löôùi voâ minh töï troùi
Laïc loõng nôi khoå cuøng
Nay phaùp vöông xuaát theá
Giaûi trieàn phöôïc chuùng sinh.
Cuùi xin ñöøng lo sôï
Vì Thaùi töû saàu öu
Neân xoùt thöông quaàn chuùng
Nghòch chaùnh phaùp, theo duïc.
Toâi giaø aét seõ cheát
Phaûi lìa xa Thaùnh nhaân
Daãu toâi ñöôïc thieàn ñònh
Nhöng chaúng ñöôïc lôïi phaàn
Cuøng Boà-taùt thaân gaàn

Troïn khoâng nghe chaùnh phaùp
Voùc hình khi tan hoaïi
Thaùc sinh Baùt naïn Thieân”.
Vua cuøng caùc haøng toäc
Nghe hieàn só toû thoâng
Bieát mình töï lo laéng
Öu saàu tan bieán nhanh
Nghó: “Thaùi töû ñaûn sinh
Loøng ta thaät an oån
Nhöng lìa theá xuaát gia
Tu taäp tìm ñaïo Thaùnh
Ngoâi vöông vò vaéng khoâng
Bôûi theá vui chöa troïn”.
A-tu-ñaø hieàn só
Nhìn vua thaønh thaät phaân:
“Seõ nhö theá, Thaùi töû
Xuaát traàn ñaéc ñaïo chaân”.
Hieàn só nheï khuyeân baûo
Vua vaø caû hoaøng thaân
Roài vaän söùc thaàn bieán
Löôùt gioù rôøi vöông cung.
Baáy giôø vua Baïch Tònh
Nhìn con töôùng laï thöôøng
Laïi nghe A-tö daïy
Quyeát ñònh, chaúng coøn nghi
Ñoái vôùi con kính troïng
Thöôøng giöõ nhö baûo chaâu
Kyø ñaëc treân coõi theá
Lieàn thaû moïi toäi nhaân
Phaùp leã cho Thaùi töû
Tuøy tuïc vöông giöõ, boû
Theo luaän kinh ban boá
Daân chuùng ñeàu thuaän quy.
Sau möôøi ngaøy con sinh
Vua an taâm ñònh trí
Laäp ñaøn leã Thieân thaàn
Roäng thí baäc Ñaïo nhaân
Baø-la-moân, Sa-moân
Nguyeän caàu con phöôùc baùo

Thaân toäc laãn quaàn thaàn
Vaø baàn daân khaép nöôùc
Theå nöõ toaøn phoá thò
Ngöïa, traâu, voi, tieàn cuûa
Moãi ngöôøi ñeàu höôûng aân
Taát caû ñeàu nhaän thí.
Giôø laønh thaät an oån
Röôùc Thaùi töû veà cung
Gia ñình doøng noäi, ngoaïi
Kieäu trang nghieâm baûy baùu
Laáp laùnh muoân saéc maøu
Choùi chang thaät saùng röïc.
Hoaøng maãu naâng Thaùi töû
Nhieãu quanh leã Thieân thaàn
Roài nheï nhaøng leân kieäu
Theå nöõ cuøng tuøy haønh
Quoác vöông vaø thaàn daân
Ñeàu theo sau kieäu baùu
Thaät nhö trôøi Ñeá Thích
Ñöôïc Thieân chuùng vaây quanh
Nhö Ma-heâ-thuû-la
Boãng sinh con saùu maët
Saép ñaày ñuû traân leã
Caàu phöôùc neân hieán daâng
Nay Thaùi töû ñaûn sinh
Cuõng theá, vua thieát leã.
Tyø-sa-moân Thieân vöông
Sinh Na-la-cöu-baø
Taát caû chuùng Thieân giôùi
Ñeàu khôûi ñaïi hoan hyû
Thaùi töû nay giaùng sinh
Nöôùc Ca-tyø naùo nhieät
Nhaân daân töø khaép choán
Cuõng vaäy ñeàu hyû hoan.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.